

2. Veturimuseo

Kuulutus

(merkkiääni)

Veturimuseo

Matkaaja

Veturimuseon muistan jo lapsuudestani! Veturitalli on hieno punatiilinen kaareva rakennus, joka kehystää kääntöpöytää. Rakennus on suunniteltu niin, että edes veturin ajo seinän läpi ei saisi sitä sortumaan. Samoin jos rakennuksen sisällä höyrykattilat olisivat räjähtäneet, olisi paine purkautunut katon kautta ulos tuhoamatta koko rakennusta. 1900-luvun alussa veturitallia laajennettiin alkuperäisestä 8 veturipilttuun mallista ja alueelle rakennettiin myös vesitorni. Mutta tuo nykyinen funkkis-vesitorni on kyllä 1950-luvulta. Se edellinen kahdeksannurkkainen punatiilinen vesitorni purettiin 1970-luvulla.

Veturitietäjä

Heipä hei, tervetuloa!

Matkaaja

Toijalan veturitalli jäi tarpeettomaksi veturien huollon siirtyessä vain suurille varikoille ja junien vaihto- ja järjestelytyön päättyessä tärkeimmille ratapihoille. Museoveturiseura syntyi 1970-luvun lopussa. Seura osti Valtionrautateiltä kaksi vain muutamaa vuotta aiemmin käytöstä poistettua höyryveturia Jumbon ja Ankan ja sai luvan sijoittaa ne Toijalan veturitalliin. Museon perustamissopimus tehtiin silloisen Toijalan kaupungin ja Museoveturiseura ry:n kesken vuonna 1985, ja museo voitiin avata yleisölle Hämeenlinna-Tampere-Turku-radnan valmistumisen 110-vuotispäivänä kesäkuussa 1986.

Veturitietäjä

Huhuu, hei anteeksi? Varovasti!

Matkaaja

Voi ei! Melkein kompastuin raiteeseen. No hei!

Veturitietäjä

Hei! Sitä raidetta pitkin pääsee muuten edelleen veturilla tuonne pääradalle.

Matkaaja

Mielenkiintoista! Ja minun pitäisi myös katsoa eteeni, eikä vain ylös. Olin täysin ajatuksissani.

Veturitietäjä

Ei se mitään. Olin vain sanomassa, että olemme tältä illalta jo sulkeneet museon, mutta tervetuloa huomenna tutustumaan näyttelyyn ja ravintolavaunuunkin. Tarkemmat aukioloajat voi tarkistaa Veturimuseon sivuilta.

Matkaaja

Olisipa kiva verestää vanhoja muistoja. Olen täältä kotoisin ja kävin lapsena joka kesä Veturimuseossa perheeni kanssa.

Veturitietäjä

Tervetuloa takaisin, vaikka koko perheen voimin! Veturimuseon erikoisalaa on ollut muuten museon alkutaipaleelta asti yksityisten teollisuuslaitosten moottoriveturit. Toki museon perustamisesta lähtien museon kokoelmiin on kuulunut muitakin vetureita, kuten höyryvetureita, kiskobussi ja myös vaunukalustoa.

Matkaaja

Muistelen lapsuudesta, että höyryvetureilla oli jotkin hassut nimet?

Veturitietäjä

Heh, kyllä! Jumbo, Pikku-Jumbo ja Ankka. Jumbot ovat tyypiltään linjavetureita ja Ankka on veturityypiltään vaihtoveturi. Tarina kertoo, että Ankka olisi saanut lempinimensä kulkuominaisuksiensa takia, sillä veturi liikkuu hyvin nykivästi. Vaihtovetureita on ollut tapana nimetä siipikarjan mukaan. Ankan lisäksi niitä on nimetty esimerkiksi kanaksi, kukoksi ja kalkkunaksi. Jumbo sai nimensä veturimiehen tokaisusta, mutta palataan siihen, kun tulet käymään! Nyt minun täytyy mennä sulkemaan ravintolavaunu.

Matkaaja

No kyllä! Tänne palaan jonain sopivana kesäpäivänä. Hei hei!

(merkkiääni)

lähteet: Hyvärinen Juuso, Rautateiden historiaa Toijalassa (2020)
Tuominen Simo, tarina höyryveturien nimeämisestä (2024)
Veturimuseon verkkosivusto (2012)